

Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Me?unarodni, interdisciplinarni, dvojezi?ni, online ?asopis

VOJISLAV ŠEŠELJ – PROBLEM ETIKE I ODGOVORNOSTI

Sonja Biserko

Vojislav Šešelj, predsednik Srpske radikalne stranke, je odlukom Sudskog ve?a Me?unarodnog krivi?nog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) pušten na privremenu slobodu. Odluka o puštanju nije bila jednoglasna. Ona je jedinstvena, prvenstveno po tome što je doneta uprkos brojnim pravnim nedostacima. Uslovi pod kojima je Vojislav Šešelj uslovno oslobo?en nisu ograni?ili njegovo javno delovanje i politi?ku aktivnost u Srbiji. Haški tribunal je nespretno vodio slu?aj Šešelj od samog po?etka. Slu?aj Šešelj je pokazao i njegove sistemske propuste. O?igledno je da je optu?nica protiv Šešelja od po?etka bila krhka, odnosno da nije obuhvatila periode kad je i formalno bio vezan za Miloševi?a. To je posebno bilo važno u dokazivanju njegove de facto povezanost s ostalim ?lanovima udruženog zlo?ina?kog poduhvata. Najve?i propust tokom sudskog procesa je njegovo držanje u pritvoru toliko dugo, ?ak ?etiri godine nakon što je su?enje završeno. Glavni tužilac MKSJ Serž Bramerc je nakon reakcija na Šešeljevo puštanje na slobodu podneo zahtev Sudskom ve?u da se Šešelj vrati u Hag; to je dodatno izazvalo reakcije u Beogradu. Bramerc je tražio opoziv odluke o privremenom puštanju, jer ocenjuje da ponašanje lidera radikala po povratku u Srbiju podriva osnov za njegovo privremeno puštanje, kao i da je “poverenje Ve?a u Šešelja bilo bez osnova”. Na vest da je Bramerc tražio da se vrati u Hag uzvratilo je: “Serž Bramerc je obi?na budala. Nisam se ni na šta obavezao, jer su mene iz Haškog suda bukvalno izbacili. Sigurno je i da se tamo dobrovoljno ne?u vra?ati, a bi?e veoma zanimljivo da vidimo kako ?e me, u slu?aju da sud to zatraži, hapsiti moji glavni sau?esnici u svim 'ratnim zlo?nima' Tomislav Nikoli? i Aleksandar Vu?i?“.

Svi doga?aji vezani za povratak Šešelja ukazuju na neophodnost da se i sama me?unarodna zajednica pozicionira u odnosu na ratove iz devedesetih, kako bi se stalo na put manipulaciji koja je otišla predaleko i spre?ava konsolidaciju regiona. Posebno je pogubno za generacije koje dolaze da odrastaju na narativima koji se zasnivaju na mitovima. Iako Vojislav Šešelj nije više važna politi?ka figura, njegovi šovinisti?ko-rasisti?ki stavovi indukuju ponovo potisnute nacionalne strasti i jezik mržnje iz devedesetih, kao i nove teorije zavere.

Prevladavanje prošlosti je klju? regionalne stabilnost, jer incidenti poput “slu?aja Šešelj” pokazuju da se region u celini nije odmakao od nacionalisti?ke matrice. U tom smislu neophodno je da me?unarodna zajednica donese deklaraciju, rezoluciju ili izjavu kojom bi na adekvatan na?in kvalifikovala ratove iz devedesetih, kako bi se uspostavio zajedni?ki narativ neophodan posebno mladim generacijama koje im nisu neposredno svedo?ile. Posebno njima treba predo?iti objektivno sistematizovane sve i hronološki objašnjene ?injenice.

Sonja Biserko

Helsinški bilten, Br. 109, Decembar 2014

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.